

Kaj p.še Jaka Štrigelj.

S POTA.

Drugi urednik! Indianapolis! — Kdo ga ne pozna! Mnogi si ga lahko pokliče v spomin izza homatij, ki so jih imele delavske unije zaradi Me Namara in drugih, ki so bili zapleteni v sabotažo, ki so jo začeli kapitalisti v Los Angeles, — Indianapolis je namreč dom Unij.

V Indianapolis nisem "rajažal", ampak sem se pripeljal kakor gospod, spuščen od nog do glave, kakor kakšen tujakar v nedeljo predpoldne. Ker mi je bilo znano, da je v Indianapolisu precej naših ljudi, sem sklenil, da jih obiščem in se informiram o njih napredku, o katerem mi je pravil neki znanec v Chicagu.

Z union dipe jo mahnem takoj na Vašington strit, da zalotim karo, ki pelje v slovensko naselbino Haupt-vile. Ko stojim in čakam kare, se nenkrat zbere krogi mene kopice otrok in začno upiti na ves glas: "Hunjak! hunjak, hunjak! Ker nisem vedel, kaj to pomeni, vprašam bližnjega pasanta, kaj je to. Odgovori mi, da me drže otroci za Madžara. To me je upalilo, zato zakričim nad njimi kar se je dalo: "Nem tudum magyar eszebet!" v tem se pa že tudi zaženem ven iz kolobarja in jo mahnem dalje proti Military parku, pa gor po vest Michigan cesti, po kateri sem prišel končno do slovenskega pekla ali "National Malleable Foundry", kakor jo Angleži nazivljejo.

Na voglu te foundrije zapazim "drog, na katerem je stalo: "N. Holmes ave.", čez cesto je bil pa salun s slovenskim napisom, kar me je uverilo, da sem med našimi.

Ker služi pri Slovenceh salun za informativni biro, apoteko, prodajalno, librarijo in vse druge vire za kulturne napredke, stopim vanj, da se informiram o napredku, o katerem me je bil nekoliko poučil znanec v Chicagu.

Vstopim, pokličem kimovke in se naslonim na baro, ozirajoč se po salunu gor in dol. Za baro je bil mlad človek, ki se je kazal, da je naprednega mišljenja, a sem pozneje izvedel, da je zelo omejen. V salunu je bilo več ljudi; razpravljali so o znanstvu, politiki in ekonomiji v šapi, kar stoji nekdo med nje in začne v bolj tenjem glasu, ki je kazal štajerski dialekt: "Al booste kaj dal za našo sveto trojico, de dosežete gnado božjo v nebesih in na zemlji?" — Cink, cink, tlink, se je začelo, ko so padale desetice in kvodri v klobuk. Stegnem se malo in zapazim precej rejenege črnosukneža, z debelo knjigo v eni, v drugi roki pa klobuk. Ko je zapazil, da sem stegnil moji vrat kvišku, se je namrdnil in pogledal v klobuk, iz kterega je stresel denar na mizo in prešel. Med tem stopi eden k meni in me vpraša od kod pridem. Povem mu, da sem Jaka s Tajzov, da pišem veliko knjigo o napredku slovenskih kolonij v Ameriki. Tudi vaš napredok bi rad videl. "A, tku, tku, tok Jaka s tajzov, to me pa veseli. Meni lahko doveste vse, kajti dolgo sem že v Ameriki." — "Sajeta" — se oglasi za njim en drug rojak — "kaj pa pomaga, če si dolgo v Ameriki še pa še nisi stegnili peta iz Haupt-vile!" — Pustimo to na stran, odgovorim obema, rajši mi razložita, kdo je bil tisti človek, ki je pobiral poruš za sv. trojico in jo potem podurhal pri stranski vratih. "O, o, to so bili pa taj naš gospod Bombadura Čučak. Viš, Jaka, to so šmarti gospod. Sezidali so nam slovensko šolo, da se otroci v njej uče angleških psokv kakor hunjak in podobno. Da se otroci uče dobro slovenski, so pokazali zadnjič, ko so igrali v korist sv. trojice." "O, tako!

Potem so pa že šmarti gospod! Ali si bil na veselici, pripomni drugi. "Ne, nisem bil, ali drugi so pravili, kako je bilo." "Ja, eni so pravili, da otroke gospod sam niso razumeli — je dostavil drugi. "Najbo kakor hoče", ga je zafrenil zopet prvi — "takrat, ko se je zborovalo in sklepalo o šoli, se je govorilo, da se bodo otroci učili štiri jezike. Kakor z gleda so pa usmiljenke učile otroke kar vse štiri jezike na en bart". Veste kaj za tako "špraho" se pa Štrigelj ne zmeni. "To špraho rabijo taki gospodje kot je Vaš Čučak, da potem laglje fehtajo. Koliko takih gospodov pa vzdržujete prav zaprav tukaj?" — "Vseh je šestero ali tri pare, to je tri sestre pa tri moške, to je napredok, ne!" — "Šur, napredok pa tak!" — "Lepo plan-tažo vzdržujete, treba bi bilo samo še vsakemu eno afro!"

"Vaš napredok je velik, zato bo vzel gotovo celih 5 strani v tisti knjigi, ki izide in ki jo kar gotovo dobiš en iztis v Vašo biblioteko."

Salute e reverenci! — "A, govočite tudi taljanski", uprašča eden rindovodincev — ala bisogni — "Ja, vse avstrijske jezike govorim; angleški je za naučnik. La Rina sem že dobil ponudbo za postojarka med avstrijskimi mislonarji v izposredstvu kajti Rina pa oficijelna Avstrija delajo nato, da ustanove po celom svetu Avstro-Rimsko sveto katališko državo. Ampak jih gleda moč, za take reči ne dam svojih jezikov."

Well, pa gud baj, moram iti naprej, ključje me v eno meselbi no, ki je tako napredna, kakor vaša.

Pa brez zamere. — Vaš Jaka.

S. D. P. Z. SLEDI PRINCIPOM S. N. P. J.

Zastopniki in zastopnice Slovencev Delavske Podporne Zveze zborujoči na izvanredni konvenciji v Clevelandu, Ohio, so dokazali, da gredo z duhom razredno zavednega delavstva sporazumno naprej. Z veliko večino in brez vsake stvarne opozicije sprejeli so več točk v svojo ustavo in pravilo, ki so za nas Jugoslovane velikega zgodovinskega pomena. Prva važna točka, ki so jo zborovali z 53, proti 2, glasovi sprejeli, je za združitev S. D. P. Z. s S. N. P. J. Izvolili so odbor, kateri naj se vdeleži za to odločene seje, dne 14. jun. 1914. Druga važna točka je tudi ta, če pride do združitve med naprednimi podpornimi organizacijami, da so zborovali z 43, proti 7, glasovi sprejeli predlog, s katerim se odobrava resolucija sohr. Moleka, sprejeta na peti redni konvenciji S. N. P. J. v Milwaukee, Wis. Zelo pomembno bilo je tudi to, da je 42 društev po svojih delegatih zahtevalo, da postane "Proletarec" uradno glasilo Zveze, kar se je tudi izvršilo.

Vsakteri, ki je imel priliko prisostvovati konvenciji, je bil prepričan, da je bila razredna zavednost globoko vkoreninjena pri zborovalcih. Zelo se je pazilo na to, da se je ustavo in pravilo naredilo v smislu principov zavednega delavstva. Obžalovanja vredno je, da se je moralaj radi nepravilnega poslovanja v glavnem odboru vseliti izvanredna konvencija. Vendar sem pa prepričan, da bo ravno ta konvencija dalekosežnega pomena ne le članom S. D. P. Z., ampak za vse druge slovenske podporne organizacije v Ameriki. Delegati in delegatkinje so dokazali, da jim je v resnici za napredok in za združitev. Vse morebitni sebični nameni morali so se vmakniti gelovanju za splošno blago. Kaj takega morajo storiti le oni, ki so delavci in poznajo mizerni položaj delavstva.

Nadalje se je na tej konvenciji dokazalo, koliko upliava ima slovensko nepristransko (kapitalistično) časopisje v Ameriki na delavstvo. Od kar se je zaključila konvencija S. N. P. J. pa do izvanredne konvencije S. D. P. Z. je to časopisje kričalo in upilo: "Politiko in strankarstvo ven iz podpornih organizacij!"

Ravno ono in isto časopisje se ne spodtika in se tudi ni nikoli nad katoliškimi podpornimi organizacijami med Slovence v Ameriki, ako ravno so te organizacije od začetka svojega obstanka pa do današnjega dne bile pristranske in delovale vedno in povsod zoper vsaki napredok delavstva. Pri teh organizacijah se član spodobno ne obnaša, ako se pri sebi ne prekriža in moli očenaš, suspendiran ali celo izključen je, ako ne prinese na sejo listka, da je odpravil svojo velikonočno sooved. No naše "nepristransko" časopisje ne vidi tega, opazilo je pa takoj, ko se je S. N. P. J. po svojih zborovalcih na konvenciji v Milwaukee, Wis., malo bolj radikalno izrazila, kot so naši "delavski" gospodje želeli. To je bilo dovolj, oziroma več kot je bilo tem gospodom po volji. Izvršil se je takoj zahrbtni napad, kateri se pa ni niti od daleč najmanj posrečil. Da je to resnica, nam je jasno dokazala izvanredna konvencija S. D. P. Z. pri kateri so člani skoraj izključno sami navadni delavci, ki imajo pa to bolezen, da se zavedajo sistema sedanje kapitalistične družbe v kateri je dovoljena izkoriščati človeka po človeku, da eni delajo, medtje se in iztrjujejo svojo ubogo življenje za samopasnost ne katerih. Ker se pa članstvo S. D. P. Z. zaveda tega, se zaveda tudi, da zna kje je njegino mesto in kaj mora biti njen princip. Logično, radi tega se je tudi postavila na svoje delavsko stališče in bo vsilila principom in taktiki napredne zavednega delavstva. Kot navadno, skoro gotovo bodo tudi ti zborovali in članstvo napredno radi svojega stališča od "nepristranskega" časopisja. Le naj bo. Članstvo delavci ne bodo trpeli nič, grubiti pa še manj od teh morebitnih napadov. Nasproti no, pripravilo se bo še bolj kot kdaj poprej, da mu je to časopisje surten sovražnik. Po svojem prepričanju se bode tudi ravnila in postopalo proti svojim zahtevnim sovražnikom, tako kot se postopa s sovražnikom.

Članstvo S. D. P. Z. je pa lahko ponosno na svoje zborovalce na konvenciji v Clevelandu, ker Zvezo so postavili na pravo delavsko stališče. Brezdvomno pozdravljale jih bodo tudi vse resnično napredne delavske organizacije in njih članstvo.

F. Podboj.

TISKOVNI FOND ZA DNEVNIK

- L. Grebenak, Wasson, Ill. \$.50
J. Brinsek, Chisholm, Minn. —25
Dobromislček, Chicago, Ill. —50
Jos. Šega, Wilton, N. D. . . . 1.00
E. Bau, Girard, Ohio, . . . 1.00
Ignac Marinehek, Bear Creek, Mont postal za sledeče:
M. Jerman —20
J. Jerman —10
M. Marković —10
N. Marković 1.00
A. Obid —15
F. Rihard —25
J. Fax —25
J. Hodnik —20
J. Vertin —25
L. Bertič —25
R. Krive —25
M. Rinard —25
M. Mlakar —25
F. Herman —25
F. Brečelj —25
F. Daniček —25
J. Boben —25
B. Planinšek —25
Frances German —25
Annie Planinšek —25
Mary Daniček —25
J. Plut —25
J. Marinehek —25
Zadnja izkazava svota . . . 133.45

Skupno do danes 142.55

Mednarodni kongres transportnih delavcev. S mednarodni kongres transportnih delavcev se vrši v Londonu 10. 11. 12. in 13. junija t. l. Prostore, kjer se bo kongres vršil, bomo pravočasno naznanili. Določeni je sledeči dnevni red: 1. Otvoritev in konstituiranje odbora; 2. Poročilo osrednjega sveta; a) splošno in blagajna; b) vprašanje organizacije in taktike; c) tisk; d) predlogi; 3. pravni položaj nastavljenecv prometnega obrata; 4. razsodišča za delavske spore; 5. izvolitev in določitev kraja za prihodnji kongres.

Razprave se vršijo pred vsem v plenumu, ko bode potrebno o posameznih točkah, zlasti o točki 2 d. posebno pokliče konferenco, se nadaljuje razprava po končanih konferencah pokličenih skupin in se bo posamezne predloge ali sprejela ali odklonilo. Vsaka pridružena organizacija ima pravo

vico poslati delegate in sicer do 1000 članov po enega, od 1000 do 5000 po dva in za vsaki nadaljnjih 10.000 članov še po enega delegata. Stroške delegacij pokriva organizacije same. Razpravljajo se bo v nemškem, angleškem in francoskem jeziku. Eventuelne predloge je poslati takoj tajništvu kongresa. Delegate organizacij, ki ne pripadajo internacionalni transportnih delavcev, se sprejme kot goste. Število, ime in poklice delegatov je čimprej naznaniti tajništvu v Londonu. Na tem kongresu bo zastopana tudi centralna železniške organizacije v Avstriji.

Zločini kapitalizma. Pred kratkim je neko braziljansko podjetje vrlo v morje šest milijonov vredne kave. Da bi zmanjkalo kave na svetovnih trgih in da bi se zmanjšalo tako vzdrževati visoke cene na tem pridelku, je podjetje imilo čilo šest milijonov dobre kave! Taki kapitalistični manevri niso trgovskim spekulantom novi in se ne omejujejo le na kavo. Podjetje v Kaliforniji je vrlo v ocean tisoč vagonov krompirja in agrumov kolčnih sadov, jabolk itd. Po izvajanju trgovskega stališča se ne izločilo izražanje vsakega posla s sredstvi vagonov.

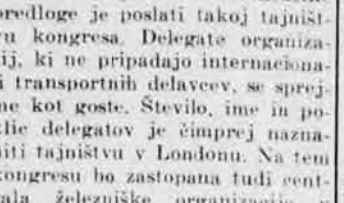
Na tak način so imajo izključeno potrošnike in se zadržujejo visoke cene na živilih. Med tem ko na trgu in trgoče delavcev ne ve kako naj bi preživel, se bo to svoje družini medtjejo kapitalistični potrošni spekulanti, potrebne uravne pridelke. Pa so bo trdilo, da je delavski boj vzrok dražinj!

Stavka železničarjev na Špankem. Med železniškim osebjem katalonske proge vlada hudo razburjenje vsled brutalnega postopanja železniškega ravateljstva, ki je odvedalo službo predsedniku organizacije, ker je ta na javnem shodu kritiziral disciplinarne ukrepe železniške direkcije. Najbrž bo zaradi te neutemeljne in krivične odpuštitve sodruge izbruhnila stavka na katalonski progi. Ravateljstvo je odklonilo zahtevo deputacije, da naj bi se odpuščenega sodruge Ribalta zopet prevzelo v službo, vključ da je deputacija izjavila, da se bode v nasprotnem slučaju takoj pričelo s splošno stavko. Ravateljstvo skuša v posebni okrožnici na naslov vseh nastavljenecv zagovarjati utemeljenost odpuštitve sodruge Ribalta. Oblast je že ukrenila vse potrebno za vzdrževanje "javnega reda".

Mulberry, Kans. V današnjem dopisu se ne bode bavil s znanstvenim socializmom ali pa s kakšnimi pobožnimi vprašanji; temveč hočem le cenjenim rojakom nekoliko opisati moj žalosten položaj v katerega me je pripravila bivša moja so-proga, katera jo je dne 30. aprila popihala z nekim pri meni stanujočim Franc Pire. Pobrala sta mi ves denar, katerega sem težko zaslužil. Pire se je tudi preskrbel z mojo obleko, uro, verižico in prstani. Vzela sta mi tudi dve hčerke, najmlajšo in najstarejšo. Omenjeni zaljubljeni parček postal se je proti St. Louis, Mo. To raj cenjeni rojaki, apeliram na vas, da ako kateri zve za njihova stanovanja, oziroma naslov, naj mi naznani, za kar dobi \$5 na grade. Meni ni za ženo, pač pa mi je za moje hčerke, katere bi rad rešil iz rok teh dveh falotov. — Tukaj vam je kratek opis Frank Pire je star 27 let, ter je gov. dobro rejeni obraz ne kaže nič kaj prida. V Zjedinenih državah je se je 7 mesecev. Rojen je v Ločice pri Pozzoli na Štajerskem. Poleg slovensčine govori nemški in italjanski jezik. — Ona je iste starosti. Njeno deklško ime je bilo Frančiška Stropnik, rojena v Sošanju na Štajerskem. Hčerke so: starejša je stara 7 let, rdečelična, belih kodrastih las, ter govori slovenski in nekoliko angleški jezik. Mlajša hčerka pa je stara 2 leti, ter istotako belih in nekoliko kodrastih las. Koder najde to družino, naj samo vpraša starejšo hčerko, kje je njen oče. Hčerka bode gotovo povedala, ker me je nad vse ljubila. Prosim cenjene rojake, da kedor ta parček zasledi, da naj mi takoj poroča na dolnji naslov, za kar mi bodem jako hvaležen.

Johan Černošnik, R. R. 2, box 172 Mulberry, Kans.

ADVERTISEMENT

POTOVANJE V STARO DOMOVINO POTOM Kasparjeve Državne Banke je najceneje in najbolj sigurno. Naša parobrodna poslovnica je največja na Zapadu in ima vse najboljše oceanske črte (linije). Sifkarte prodajamo po kompanijskih cenah.

POŠILJAMO DENAR V VSE DELE SVETA. CENEJE KOT POŠTA. Kaspar Državna Banka kupuje in prodaja in zamenjuje denar vseh držav sveta. — Pri Kasparjevi Državni Banki se izplača za K5 \$1, brez odbitka. — Največja Slovanska Banka v Ameriki. — Daje 3% obresti. — Slovenci postreženi v slovenskem jeziku. — Banka ima \$5,818,821.65 premoženja.

KASPAR DRŽAVNA BANKA, 1900 Blue Island Ave., CHICAGO ILLINOIS

POZOR BRATJE SLOVENCII! Ali že veste kje je dobiti najboljšee mes po najnižji ceni? — Gotove v novi prvi Slovenski moderno urejeni mesnici Ferko Bros., 270—1st Ave. in Park St. Tu se dobijo najkakovnejše sveže in prekajene KRANJSKE KLJASE, kakor tudi jetrne in krvave domačega izdelka ter najkakovnejše PIREKAJENO MESO; vse po najnižjih cenah. Pridite in prepričajte se sami o naših cenah kakor tudi o kakovosti našega blaga. NIZKE CENE IN DOBRA POSTREŽBA je naša gejo. Ne pozabite nas forej obiskati v naši novi mesnici v J.W. Trautkott vsem popolnju. MILWAUKEE, WIS. Telefon: South 3518

CLEVELANDČANI POZOR! Belaj & Močnik 6205 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, OHIO. KROJAČA IN TRGOVCA, priporočava svojo moderno trgovino z vsako-vrstno moško opravo. Izdelujeva obleke po najnovjši modl.

Ameriška Državna Banka 1825-1827 Blue Island Avenue vogal Loomis ulice Chicago. VLOŽENA GLAVNICA \$1,900,000.00

JAN KAREL, PREDSEDNIK. J. F. ŠTEPINA, BLAGAJNIK. AMERICAN STATE BANK

Največja slovanska tiskarna v Ameriki je Narodna Tiskarna 2146-50 Blue Island Avenue, Chicago, Ill. Mi tiskamo v Slovenskem, Hrvaškem, Slovaškem, Češkem Poljskem, kakor tudi v Angleškem in Nemškem jeziku. Naša posebnost so tiskovine za društvo in trgovce. "GLASILO" in "PROLETAREC" se tiskata v naši tiskarni

Restavracija in kavarna "Jugoslavija". 1134 — W. 18 Str., CHICAGO, ILL. — Domača kuhinja. Odprto po dnevi in ponoči. Unijske cigare! — E. RICHTER, lastnik.

Conemaugh Deposit Bank 54 MAIN STR. CONEMAUGH, PA. Vložena glavnica \$50,000.00. Na hranilne uloge plačamo 4% obresti. CYRUS W. DAVIS, predsednik. W. E. WISSINGER, blagajnik.